

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องสภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน บริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ได้เสนอสาระสำคัญต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
2. เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ การสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว บริเวณที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่กับความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นผู้จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง จำนวน 37 หน่วยงาน และจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวจำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงานในจังหวัดดังกล่าว

สำหรับประชาชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา

สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว บริเวณที่อยู่อาศัย และระยะเวลา
ที่อยู่ในพื้นที่

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการจัดและการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านอาชีพของประชาชน

ตอนที่ 3 เป็นความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในเขต
พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของแบบสอบถามสำหรับหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ผู้วิจัย
และผู้ช่วยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปส่งยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
ด้านอาชีพด้วยตนเอง และให้ผู้ตอบส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ตามที่เขียนไว้ มีทั้งสิ้น 46 หน่วยงาน
และได้รับกลับคืน จำนวน 37 หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 80.43

สำหรับแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการสัมภาษณ์
ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม 2532 ถึงวันที่ 21 มีนาคม 2532 โดยได้รับความช่วยเหลือจากผู้ประสาน
งานและครูอาสาในอำเภอที่ไปสัมภาษณ์อย่างดียิ่ง จนได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ครบถ้วนทั้ง 400
ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส-เอ็กซ์ (SPSS - X :
Statistical Package for the Social Sciences Version X) ของสถาบันบริการ
คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบไคสแควร์

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แยกกล่าวสรุปเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 สภาพการ
จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงานต่าง ๆ ตอนที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของ
ประชาชนที่เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์และการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

ตอนที่ 3 ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ และบริเวณที่อยู่อาศัย ดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

1. หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ เป็นหน่วยงานรัฐบาลมากกว่าเอกชน คือ หน่วยงานรัฐบาล 24 หน่วยงาน หรือร้อยละ 64.86 และเป็น เอกชน 13 หน่วยงาน หรือร้อยละ 35.14 หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพส่วนใหญ่มีภารกิจและหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาเฉพาะด้านอาชีพ พัฒนาการประกอบอาชีพ จัดการศึกษาทุก ๆ ด้าน และพัฒนาชุมชนตามลำดับ

2. ลักษณะและวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ หน่วยงานส่วนใหญ่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ เป็นกิจกรรมหลัก รองลงมาจัด เป็นกิจกรรมรองและกิจกรรม เสริม วิธีการดำเนินงานหน่วยงานส่วนใหญ่ดำเนินการ เองทั้งหมด รองลงมาร่วมกับหน่วยงานอื่นในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ร่วมกับหน่วยงานอื่น ด้านการวางแผน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพยากรอื่น ๆ และร่วมกับหน่วยงานอื่นด้านงบประมาณ ตามลำดับ ลักษณะการให้บริการหน่วยงานส่วนใหญ่เข้าไปจัดกิจกรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่น รองลงมาประชาชน เป็นฝ่ายเข้ามารับบริการ นำประชาชนไปจัดกิจกรรมยังสถานที่ที่เหมาะสมและอื่น ๆ คือทำการประสานงาน มีจำนวนที่เท่ากัน วัตถุประสงค์หลักของหน่วยงานส่วนใหญ่ เพื่อส่งเสริมอาชีพตามความต้องการของประชาชน รองลงมา เพื่อเสริมรายได้และลดรายจ่ายในการดำรงชีวิต เพื่อให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และ เพื่อปรับปรุงการประกอบอาชีพ เดิมให้ดีขึ้น ในด้านการวางแผนปฏิบัติงานหน่วยงานจำนวนมากวางแผนทุกคืนปีงบประมาณ รองลงมาคือวางแผนทุกครึ่งปีงบประมาณและไม่มีการวางแผนการปฏิบัติงานในจำนวนที่เท่ากัน นอกนั้นมีการวางแผนล่วงหน้า 1 ปี และตามสภาพเหตุการณ์ เกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมของหน่วยงานส่วนใหญ่จัดตามความต้องการของประชาชน รองลงมาคือความพร้อมของหน่วยงาน ตามความถนัดของวิทยากรและตามความ เหมาะสมของท้องถิ่น ตามลำดับ การสำรวจความต้องการของประชาชนหน่วยงานจำนวนมากมีการสำรวจทุกครั้ง ก่อนจัดกิจกรรม รองลงมาคือสำรวจ เป็นบางครั้งและไม่ เคยสำรวจ การประชาสัมพันธ์หน่วยงาน

จำนวนมากใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุหรือเสียงตามสาย และการบอกด้วยปากต่อ ๆ กัน
 ไปในจำนวนที่เท่ากัน รองลงมาคือ ประกาศทางหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทางป้ายประกาศหรือ
 โปสเตอร์ และไม่มีการประชาสัมพันธ์ มีจำนวนเท่ากัน ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์มากกว่า 1
 อย่าง ตามความเหมาะสม มีการประชาสัมพันธ์ทางโทรศัพท์หรือเคเบิลและรถโฆษณาเคลื่อนที่
 เท่ากัน เป็นอันดับสุดท้าย การจัดบริการแนะแนว หน่วยงานส่วนใหญ่มีเจ้าหน้าที่ประจำในการให้
 บริการแนะแนว รองลงมา คือ จัดเป็นบางครั้งที่สามารถทำได้ และไม่มีการบริการแนะแนวตาม
 ลำดับ การประเมินผลการจัดกิจกรรมหน่วยงานส่วนใหญ่ประเมินทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรม รอง
 ลงมาคือ ประเมินเป็นบางครั้ง และไม่เคยประเมินตามลำดับ การติดตามผลการดำเนินงาน
 หน่วยงานส่วนใหญ่มีการติดตามผลเป็นรายวดหรือรุ่น รองลงมาคือ ติดตามทุกครั้งหลังจัดกิจกรรม
 หรือโครงการ ติดตามผลทุกสิ้นปีงบประมาณและไม่มีการติดตามผลในจำนวนที่เท่ากัน

3. การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ หน่วยงานส่วนใหญ่งบประมาณ
 ที่ใช้ดำเนินงานเป็นงบประมาณปกติ รองลงมาเป็นงบประมาณที่ได้จากประชาชนที่มารับบริการและ
 แหล่งอื่น ๆ ส่วนวิชาที่จัดเป็นวิชาช่างคหกรรมเสียส่วนใหญ่ รองลงมาคือ ช่างอุตสาหกรรม
 ช่างศิลปหัตถกรรม พาณิชยกรรม และการเพาะปลูกเป็นอันดับสุดท้าย ระยะเวลาที่ใช้เป็น
 1 - 3 เดือนมากที่สุด รองลงมาคือ 1 - 4 สัปดาห์ 4 - 6 เดือน น้อยกว่า 1 สัปดาห์
 10 - 12 เดือน และ 7 - 9 เดือน ตามลำดับ เวลาที่ใช้จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
 ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นในเวลาราชการวันจันทร์ - ศุกร์ รองลงมาเป็นนอกเวลาราชการ
 ภาคค่ำ วันจันทร์ - ศุกร์ นอกนั้นตอบว่าจัดทุกวันช่วงเวลาที่ประชาชนสนใจใช้บริการมากที่สุด
 คือตลอดปี รองลงมาคือ ช่วงที่ว่างจากฤดูทำการเกษตร และเวลาที่โรงเรียนปิดภาคเรียนตามลำดับ

4. กลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ เป็นเพศหญิงมากที่สุด
 รองลงมาคือ มีทั้งเพศชายและหญิงจำนวนใกล้เคียงกัน และเพศชายตามลำดับ วัยที่มาใช้บริการ
 มากที่สุด คือวัยที่มีอายุ 21-25 ปี รองลงมาคืออายุ 15-20 ปี วัยที่มีอายุ 26-35 ปี
 วัยผู้ใหญ่ที่มีอายุ 36-40 ปี และวัยผู้ใหญ่ที่มีอายุ 41-50 ปี ประชาชนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่อยู่ใน
 ในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียง รองลงมา มีทั้งในท้องถิ่นและที่ห่างไกลพอ ๆ กัน มีจำนวนน้อยที่
 ตอบว่ามีมาจากท้องถิ่นทางไกล ประชาชนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่มีอาชีพเพาะปลูก รองลงมาเป็น
 นักเรียน นักศึกษา และผู้ว่างงาน ช่างคหกรรม ที่เป็นช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และธุรกิจ

บริการจำนวน เท่ากัน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบมัธยมต้น รองลงมา เป็นประถมศึกษา
มัธยมตอนปลาย อาชีวศึกษาหรืออนุปริญญาตามลำดับ

5. ผลการดำเนินงาน หน่วยงานจำนวนมากจัดกิจกรรม 4 - 6 ครั้ง และ 10 ครั้ง
ขึ้นไปใน 1 ปี รองลงมาจัด 1-3 ครั้ง และ 7-9 ครั้ง ตามลำดับ จำนวนผู้ที่มาใช้บริการ 101-
200 คน มากที่สุด รองลงมา 51-100 คน 1-50 คน และ 1,000 คนขึ้นไปมีจำนวน เท่ากัน
มากกว่า 500 คนแต่ไม่ถึง 1,000 คน 301-400 คน และ 201-300 คน และ 401-500
มีจำนวน เท่ากัน ปัญหาในการดำเนินงานส่วนใหญ่ เป็น เรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ ขาดบุคลากร
ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานด้านอื่น ๆ และประชาชนไม่เข้าใจและ
ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร จากการติดตามผลการดำเนินงาน ประชาชนส่วนใหญ่จะนำความรู้ที่
ได้ไปประกอบอาชีพ รองลงมาคือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและครอบครัว นำความรู้ไปใช้เพิ่ม
รายได้และลดรายจ่ายให้กับครอบครัว และไม่ได้ นำความรู้ไปใช้ ตามลำดับ แนวโน้มในการจัด
การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพใน 3 ปีข้างหน้า หน่วยงานส่วนใหญ่ตอบว่า จะเพิ่มขึ้นในด้าน
งบประมาณโครงการเกี่ยวกับอาชีพอุตสาหกรรม จำนวนโครงการ โครงการเกี่ยวกับอาชีพบริการ
โครงการเกี่ยวกับอาชีพคหกรรม โครงการเกี่ยวกับอาชีพศิลปหัตถกรรม โครงการเกี่ยวกับอาชีพ
พาณิชยกรรม และโครงการเกี่ยวกับอาชีพเกษตรกรรม ตามลำดับ สำหรับแนวโน้มด้านต่าง ๆ ที่
หน่วยงานตอบว่า จะมีแนวโน้มลดลงนั้นมีจำนวนที่น้อยมาก เรียงตามลำดับคือ โครงการเกี่ยวกับ
เกษตรกรรม คหกรรม ศิลปหัตถกรรม พาณิชยกรรม งบประมาณและจำนวนโครงการ ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่ได้รับจากหน่วยงานที่จัดการศึกษา
นอกโรงเรียนด้านอาชีพ หอสรุปได้ดังนี้ 1) ควรมีการประสานงานกันนับตั้งแต่เบื้องต้นจนถึง
ระดับท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาพื้นที่ และประชาชนในท้องถิ่น
2) ควรมีการปรับปรุงวิชาการด้านอาชีพต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยีให้สอดคล้องเหมาะสมกับ
ความต้องการและการขยายตัวของ เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก 3) ควรมีการประชาสัมพันธ์
ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจสถานการณ์และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และเตรียมความพร้อมที่จะ
เป็นสังคมอุตสาหกรรมได้ในอนาคต

ตอนที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของประชาชนที่เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. ประชาชนที่ทำการวิจัยครั้งนี้ เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเป็นหญิง จำนวน 246 คน หรือร้อยละ 61.5 เป็นชาย จำนวน 154 คน หรือร้อยละ 38.5
2. ประชาชนมีอายุอยู่ในช่วง 20 - 24 ปีมากที่สุด ร้อยละ 30.0 รองลงมา มีอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 28.5 ที่มีอายุ 30-34 ปี ร้อยละ 24.2 และที่มีอายุ 25-29 ปี ร้อยละ 17.2
3. ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสโสด มีมากที่สุด ร้อยละ 59.7 รองลงมาคือ สมรส ร้อยละ 37.7 และหม้าย ร้อยละ 2.5
4. ประชาชนที่มีสมาชิกในครอบครัว 4-6 คน มากที่สุดคือ ร้อยละ 55.2 รองลงมาคือ มีจำนวน 1-3 คน ร้อยละ 25.0 นอกนั้นมากกว่า 6 คน ร้อยละ 19.7
5. ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 51.2 รองลงมาจบ ชั้นมัธยมต้น ร้อยละ 21.2 มัธยมปลาย ร้อยละ 17.2 ปริญญาตรี ร้อยละ 5.2 และอนุปริญญา ร้อยละ 5.0
6. ประชาชนประกอบอาชีพเพาะปลูกมากที่สุด คือร้อยละ 42.0 รองลงมาคือ ธุรกิจบริการ ร้อยละ 18.2 พาณิชยกรรม ร้อยละ 10.5 ประมงร้อยละ 7.7 เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 6.3 ช่างอุตสาหกรรม ร้อยละ 4.2 และอื่น ๆ คือรับจ้างทั่วไปมีอาชีพไม่แน่นอน ร้อยละ 2.0
7. ประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่ตั้งแต่เกิดมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 63.2 รองลงมา คืออยู่ 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 13.2 อยู่ 1-3 ปี ร้อยละ 7.5 อยู่ 4-6 ปี ร้อยละ 6.3 อยู่ยังไม่ถึงปี ร้อยละ 6.0 อยู่ 7-9 ปี ร้อยละ 3.2 และที่อยู่ไม่แน่นอน ร้อยละ 0.5
8. ประชาชนที่ครอบครัวมีรายได้ 1,000 - 3,000 บาท ต่อเดือน มีมากที่สุด คือร้อยละ 39.2 รองลงมาคือ มีรายได้ 3,001 - 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 24.2 มีรายได้ 5,001 - 7,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 9.2 รายได้น้อยกว่า 1,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 8.2 รายได้ 7,001 - 9,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 8.0 รายได้ 11,001 - 13,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 5.7 รายได้ 9,001 - 11,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 4.7 และรายได้ 13,001 - 15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 0.5

9. ประชาชนตั้งบ้านเรือนอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล มากที่สุด คือร้อยละ 55.2 รองลงมาคือ อยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 22.5 และอาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาลร้อยละ 22.2

10. ประชาชนจำนวนมากตอบว่าในท้องถิ่นของตนไม่มีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านอาชีพในปีงบประมาณ 2530 มากที่สุดคือ ร้อยละ 56.0 นอกนั้นตอบว่ามีการจัดการศึกษา นอกโรงเรียนด้านอาชีพร้อยละ 44.0

11. ประชาชนที่ตอบว่า มีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ไม่ได้ร่วมกิจกรรม เพราะไม่มีเวลาว่างมากที่สุด ร้อยละ 35.23 รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรม 1 ครั้ง ร้อยละ 26.14 ไม่ได้ร่วมเพราะไม่ชอบวิชาที่สอน ร้อยละ 17.05 เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้ง ร้อยละ 9.09 ไม่ได้ร่วมเพราะทราบช้า ร้อยละ 7.39 ไม่ได้ร่วมเพราะไม่ทราบข่าวร้อยละ 3.98 ไม่ได้ร่วมเพราะสาเหตุอื่น คือ อายุไม่กล้าสมัคร ร้อยละ 1.14

ตอนที่ 3 ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่ ชายฝั่งทะเลตะวันออก

1. ด้านความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ ประชาชนมีความต้องการการศึกษา วิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมากที่สุด ($\bar{X} = 2.007$)รองลงมา คือ การศึกษาวิชาชีพ ประเภท กลุ่มสนใจ ($\bar{X} = 1.982$) และการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะยาว ($\bar{X} = 1.620$)

2. ความต้องการด้านเนื้อหาความรู้การศึกษาวิชาชีพ ประชาชนมีความต้องการวิชา ช่างคหกรรม มากที่สุด ($\bar{X} = 1.785$) รองลงมาคือ การเพาะปลูก ($\bar{X} = 1.607$) พาณิชยกรรม ($\bar{X} = 1.500$) การเลี้ยงสัตว์ ($\bar{x} = 1.457$) ช่างศิลปหัตถกรรม ($\bar{X} = 1.445$) ช่างอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 1.415$) ธุรกิจบริการ ($\bar{X} = 1.340$) และการประมง เป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 1.092$)

3. ความต้องการด้านวิทยากร ประชาชนมีความต้องการวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ ในวิชาชีพที่จะสอน เป็นอย่างดี มากที่สุด ($\bar{X} = 2.705$) รองลงมาคือ วิทยากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับคนและสังคมได้ดี ($\bar{X} = 2.620$) วิทยากรที่มีเทคนิควิธีการสอนดี ($\bar{X} = 2.597$) วิทยากรที่มีบุคลิกลักษณะดีสมกับการเป็นครู ($\bar{X} = 2.342$) วิทยากรที่ประสบผลสำเร็จในการ

ประกอบอาชีพวิชาชีพที่จะสอน ($\bar{X} = 2.237$) และวิทยากรที่เป็นคนในท้องถิ่น เป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 1.915$)

4. ความต้องการด้านวิธีการสอนวิชาชีพ ประชาชนมีความต้องการวิธีการสอนด้วยการลงมือปฏิบัติจริงในงานด้านอาชีพนั้น ๆ มากที่สุด ($\bar{X} = 2.550$) รองลงมาคือ การสอนโดยการสาธิต ($\bar{X} = 2.297$) การสอนโดยการบรรยายหรืออธิบาย เป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 2.275$) การศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ ($\bar{X} = 2.257$) การฝึกงานในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 2.222$) การลงมือปฏิบัติและจัดการผลิต-ขายในลักษณะครบวงจร ($\bar{X} = 2.052$) และการสอนตัวต่อตัวเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 1.940$)

5. ความต้องการด้านวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ ประชาชนต้องการศึกษาในวันจันทร์-ศุกร์ ตอนค่ำมากที่สุด ($\bar{X} = 1.680$) รองลงมาคือ วันเสาร์-อาทิตย์ตอนกลางวัน ($\bar{X} = 1.612$) วันจันทร์-ศุกร์ตอนกลางวัน ($\bar{X} = 1.435$) และวันเสาร์-อาทิตย์ตอนค่ำ เป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 1.355$)

6. ด้านความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ ประชาชนหวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและครอบครัว มากที่สุด ($\bar{X} = 2.527$) รองลงมา คือ เพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ($\bar{X} = 2.335$) เพื่อให้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 2.310$) ทำให้การประกอบอาชีพใหม่ที่ทำอยู่เดิม ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 2.155$) ช่วยให้มีอาชีพหรือนำไปประกอบอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม ($\bar{X} = 2.025$) และอันดับสุดท้ายคือ เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดหรือสอนให้กับผู้อื่นต่อไป ($\bar{X} = 1.897$)

7. ความต้องการการศึกษาวิชาชีพด้านอื่น ๆ ประชาชนต้องการให้มีการสำรวจความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนมากที่สุด ($\bar{X} = 2.505$) รองลงมาคือ การแนะแนวทางในการศึกษาวิชาชีพหรือประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 2.397$) และอันดับสุดท้ายคือ การโฆษณาประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ($\bar{X} = 2.330$)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ เปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ

1. การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม เพศ จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่า ประชาชนเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ วิธีการสอนวิชาชีพ ความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพและความต้องการด้านอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 11.34$) ในด้านความต้องการ เนื้อหาความรู้การศึกษาวิชาชีพในวิชาชีพการเลี้ยงสัตว์ ข่างอุตสาหกรรม ข่างศิลปหัตถกรรม ข่างคหกรรม และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 7.82$) ในด้านความต้องการวิทยากรที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพวิชาชีพที่จะสอนในด้านความต้องการวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วันจันทร์-ศุกร์

ตอนค่า

2. การ เปรียบ เทียบ ความ ต้องการ การ ศึกษา นอก โรง เรียน ด้าน อาชีพ จำแนก ตาม อายุ จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในด้านความต้องการวิทยากร ความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพ ความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 21.67$) ในด้านความต้องการ หลักสูตรวิชาชีพประเภทกลุ่มสนใจ ด้านความต้องการ เนื้อหาความรู้วิชาชีพในวิชาชีพช่างศิลปหัตถกรรม พาณิชยกรรม และธุรกิจบริการ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 16.92$) ในด้านความต้องการ เนื้อหาความรู้วิชาการ เพาะปลูกในด้านความต้องการ วัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วันจันทร์-ศุกร์ ตอนกลางวัน และวันเสาร์-อาทิตย์ ตอนค่ำ ในด้าน ความต้องการศึกษาวิชาชีพด้านอื่น ๆ คือ การสำรวจความต้องการการศึกษาวินิจฉัยของประชาชน

3. การ เปรียบ เทียบ ความ ต้องการ การ ศึกษา นอก โรง เรียน ด้าน อาชีพ จำแนกตาม สถานภาพการสมรส จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในด้านความต้องการวิธีสอนวิชาชีพ และความคาดหวังจากการศึกษา วิชาชีพ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 16.81$) ในด้าน ความ ต้องการ หลักสูตร การ ศึกษา วิชาชีพ ประเภทกลุ่มสนใจ ความต้องการ เนื้อหาความรู้วิชาการ เพาะปลูก

หาध्यกรรมและธุรกิจบริการ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

($X^2 = 12.59$) ในด้านความต้องการ เนื้อหาความรู้วิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรม ความต้องการ วิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพที่สอนเป็นอย่างดี ความต้องการวัน เวลาในการศึกษา วิชาชีพในวันเสาร์-อาทิตย์ตอนกลางวัน และความต้องการการศึกษาวิชาชีพด้านการโฆษณา ประชาสัมพันธ์งานการศึกษาวิชาชีพ

4. การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตาม จำนวนสมาชิกในครอบครัวจากการทดสอบไคสแควร์ พบว่า ประชาชนที่มีจำนวนสมาชิกใน ครอบครัวแตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในด้านความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ ความ ต้องการ เนื้อหาความรู้การศึกษาวิชาชีพ ความต้องการ วิธีการสอนวิชาชีพ ความต้องการวัน เวลา ในการศึกษาวิชาชีพ ความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ และความต้องการการศึกษาวิชาชีพด้าน อื่น ๆ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 12.59$) ในด้านความ ต้องการวิทยากรที่มีคุณลักษณะดีสมกับการ เป็นครู

5. การ เปรียบ เทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพจำแนกตาม ระดับการศึกษาจากการทดสอบไคสแควร์ พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันในเรื่องความ ต้องการการศึกษาวิชาชีพด้านอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 26.22$) ในด้านความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตรระยะยาว ด้านความ ต้องการ เนื้อหาความรู้การศึกษาวิชาชีพในทุกวิชาชีพ ความต้องการวิทยากรที่เป็นคนในท้องถิ่น ความต้องการวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพวันเสาร์-อาทิตย์ตอนกลางวัน และความคาดหวังจาก การศึกษาวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและครอบครัวทำให้การประกอบอาชีพ ที่ทำอยู่เดิมประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น ช่วยทำให้มีอาชีพหรือนำไปประกอบอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิม และนำความรู้ไปถ่ายทอดหรือสอนให้กับผู้อื่นต่อไป และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ($X^2 = 21.03$) ในด้านความต้องการวิทยากรที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบ อาชีพวิชาชีพที่จะสอนและความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพ โดยการสาธิต

6. การ เปรียบ เทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามการ ประกอบอาชีพของครอบครัว จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพแตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในด้านความต้องการการศึกษาวิชาชีพด้านอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 38.93$) ในด้านความต้องการ เนื้อหาความรู้การศึกษา

วิชาชีพทุกวิชาชีพ ความต้องการวิทยากรที่มีบุคลิกลักษณะดีสมกับการ เป็นครู ความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพแบบให้ลงมือปฏิบัติและจัดการผลิต-ขายในลักษณะครบวงจร ความต้องการวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วันจันทร์-ศุกร์ตอนค่ำ และความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้การประกอบอาชีพที่ทำอยู่ เดิมประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นและนำความรู้ไปถ่ายทอดหรือสอนให้กับผู้อื่นต่อไป และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 32.27$) ในด้านความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะยาว ความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพโดยการฝึกงานในสถานประกอบการและความต้องการวัน- เวลาในการศึกษาวิชาชีพวัน เสาร์-อาทิตย์ตอนค่ำ

7. การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพจำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ระยะเวลาแตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่อง ความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพ ความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพ ความต้องการวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพและความต้องการการศึกษาระดับอื่น ๆ แต่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 34.80$) ในด้านความต้องการ เนื้อหาความรู้การศึกษาระดับการประมงและช่างอุตสาหกรรม ความต้องการวิทยากรที่เป็นคนในท้องถิ่น และความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพทำให้การประกอบอาชีพทำอยู่ เดิมประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 28.87$) ในด้านความต้องการวิทยากรที่มีบุคลิกลักษณะดีสมกับการ เป็นครู และความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ เพื่อช่วยให้มีอาชีพหรือนำไปประกอบอาชีพใหม่ที่ดีกว่า เดิมและนำความรู้ไปถ่ายทอดหรือสอนให้กับผู้อื่นต่อไป

8. การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพจำแนกตามรายได้ของครอบครัว จากการทดสอบไคสแควร์ พบว่าประชาชนที่มีรายได้ต่างกันไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความต้องการการศึกษาระดับอื่น ๆ แต่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 38.93$) ในด้านความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะยาว ความต้องการ เนื้อหาความรู้การศึกษาระดับการเพาะปลูก ช่างอุตสาหกรรม ช่างศิลปหัตถกรรม พาณิชยกรรม และธุรกิจบริการ ด้านความต้องการวิทยากรที่เป็นคนในท้องถิ่น ความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพ โดยการสอนตัวต่อตัว และการลงมือปฏิบัติและจัดการผลิต-ขายในลักษณะครบวงจร ด้านความต้องการวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วันจันทร์-ศุกร์ตอนค่ำ ความคาดหวัง

จากการศึกษาวิชาชีพ เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ทำให้การประกอบอาชีพที่ทำอยู่เดิม ประสบผลสำเร็จมากขึ้น และช่วยให้มีอาชีพหรือนำไปประกอบอาชีพใหม่ที่ดีกว่าเดิมและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 32.67$) ในด้านความต้องการเนื้อหาความรู้ทางการศึกษาวิชาชีพการประมง ความต้องการวิทยากรที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพวิชาชีพที่จะสอน ความต้องการวิธีการสอนแบบบรรยายหรืออธิบาย เป็นกลุ่มการสอนโดยการสาธิต การศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่ประสบผลสำเร็จการฝึกงานในสถานประกอบการและการลงมือปฏิบัติจริงในงานด้านอาชีพนั้น ๆ และด้านความต้องการวันเวลาในการศึกษาวิชาชีพ ในวัน เสาร์-อาทิตย์ตอนกลางวัน

9. การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามลักษณะชุมชนที่ตั้งบ้านเรือนจากการทดสอบไคสแควร์ พบว่าประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในลักษณะชุมชนที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($X^2 = 16.81$) ในด้านความต้องการหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพประเภทกลุ่มสนใจและหลักสูตรระยะยาว ด้านความต้องการเนื้อหาความรู้วิชาชีพการประมง ช่างศิลป์หัตถกรรม พาณิชยกรรม และธุรกิจบริการ ความต้องการวิธีการสอนวิชาชีพ แบบตัวต่อตัว การศึกษาดูงานในสถานประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ การฝึกงานในสถานประกอบการ การลงมือปฏิบัติและจัดการผลิต-ขายในลักษณะครบวงจร ด้านความต้องการวัน-เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วันจันทร์-ศุกร์ ตอนค่ำ วันเสาร์-อาทิตย์ ตอนกลางวัน และ เสาร์-อาทิตย์ ตอนค่ำ ความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ เพื่อนำความรู้ไปถ่ายทอดหรือสอนให้กับผู้อื่นต่อไป และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X^2 = 12.59$) ในด้านความต้องการวิทยากรที่เป็นคนในท้องถิ่นและวิทยากรที่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพวิชาชีพที่จะสอน ด้านความต้องการวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วันจันทร์-ศุกร์ ตอนกลางวัน ด้านความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ เพื่อทำให้การประกอบอาชีพที่ทำอยู่เดิมประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น และความต้องการการศึกษาศึกษาวิชาชีพด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์งานการศึกษาวิชาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก สรุปโดยภาพรวม พบว่า ความต้องการของประชาชนที่จัดอยู่ในระดับมากมีอยู่ 4 ด้าน คือ ความต้องการด้านวิทยากรใน 3 ลักษณะ คือ วิทยากรที่มีความรู้

ความชำนาญในวิชาชีพที่สอน เป็นอย่างดี วิทยากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ เข้ากับคนและสังคมได้ดีและวิทยากรที่มีเทคนิควิธีการสอนดี ความต้องการด้านวิธีการสอนวิชาชีพที่ประชาชนมีความต้องการในระดับมาก คือ การลงมือปฏิบัติจริงในงานด้านอาชีพนั้น ๆ ด้านความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ เพื่อที่จะนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและครอบครัว และความต้องการการศึกษาวิชาชีพด้านอื่น ๆ คือการสำรวจความต้องการการศึกษาวิชาชีพของประชาชน นอกนั้นประชาชนจะมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางมีเพียง 2 ด้านใน 6 เรื่องที่ประชาชนมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย คือ ความต้องการด้าน เนื้อหาความรู้วิชาชีพ การเลี้ยงสัตว์ ช่างศิลปหัตถกรรม ช่างอุตสาหกรรม ธุรกิจบริการ และการประมง ความต้องการด้านวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ วัน เวลาที่ประชาชนต้องการน้อย คือ วัน เสาร์-อาทิตย์ ตอนค่ำ สำหรับระดับความต้องการที่อยู่ในระดับไม่ต้องการ การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านต่าง ๆ นั้นไม่มี

ความต้องการในด้านต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่าน่าจะนำมากล่าวไว้ในที่นี้ คือ ความต้องการด้าน เนื้อหาความรู้การศึกษาวิชาชีพ และวัน เวลาในการศึกษาวิชาชีพ ด้านเนื้อหาความรู้จากการวิจัยพบว่า วิชาชีพ 3 อันดับแรกที่ประชาชนต้องการจะศึกษา คือ ช่างคหกรรม การเพาะปลูก และพาณิชย์กรรม ในขณะที่เดียวกันจากสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น พบว่าวิชาชีพที่จัด 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่างคหกรรม ช่างอุตสาหกรรม และช่างศิลปหัตถกรรม ในด้านวัน เวลาในการจัดการศึกษาวิชาชีพ พบว่าวัน เวลาที่ประชาชนต้องการจะศึกษา 2 อันดับ คือ วันจันทร์-วันศุกร์ ตอนค่ำ และวันเสาร์ - อาทิตย์ ตอนกลางวัน ในขณะที่เดียวกันที่หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพส่วนใหญ่ จะจัดกิจกรรม ในเวลาราชการ จันทร์-ศุกร์ และนอกเวลาราชการ(ภาคค่ำ) จันทร์-ศุกร์ เสียเป็นส่วนใหญ่

จากการสรุปสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของหน่วยงานและความต้องการ การศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนข้างต้นจะเห็นได้ว่า หน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพได้จัดการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของประชาชนในระดับหนึ่ง คือ ช่างคหกรรม ซึ่งนับ เป็นอันดับแรกของสภาพการจัดและความต้องการส่วนอันดับสอง และสามนั้น ถึงแม้ว่าจะ เป็นวิชาชีพที่ไม่ตรงกัน แต่ถ้าพิจารณาแล้วพบว่าทั้งประชาชนและหน่วยงานที่จัดการศึกษา วิชาชีพต่างก็มองสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในการประกอบอาชีพจากจุด เดียวกัน คือประชาชน

จะต้องการวิชาชีพเกี่ยวกับการ เพาะปลูก เพราะท้องถิ่นของ เขานั้นส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ เพาะปลูก ซึ่งก็ตรงกับภาพรวมของประ เทศที่ เกษตรกรรมยัง เป็นอาชีพหลักของคนส่วนใหญ่ของ คนไทย แต่จะต้อง เป็น เกษตรกรรมแผนใหม่ที่ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสม ในขณะที่หน่วยงานที่จัดการศึกษาวิชาชีพออก เลยไปถึงอุตสาหกรรมจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นในด้าน การส่งออกและการหารายได้เงินตราต่างประเทศ ตลอดจนการสร้างงาน เพิ่มขึ้น ไทยจะก้าว เข้าสู่การ เป็นประ เทศกึ่งอุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรม เพื่อการส่งออก เป็นอุตสาหกรรมแปรรูป สินค้าสำเร็จรูปและมีการ เร่งสร้างฐานอุตสาหกรรมพื้นฐานให้ เกิดขึ้น ในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (ประยูร ศรีประสารณ์ 2528 : 199) ในขณะที่เดียวกัน การที่หน่วยงานที่จัดการศึกษาด้านอาชีพ จัดวิชาชีพออกทางอุตสาหกรรมก็สามารถช่วยสนับสนุนอาชีพที่ เกี่ยวกับการ เพาะปลูกได้ เช่นกันทั้งนี้ เพราะกระบวนการของการประกอบอาชีพการ เกษตรกรรมมีอยู่หลายขั้นตอน รวมทั้งการใช้ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่เป็น เครื่องจักรกลด้วย (สุนทร สุนันท์ชัย 2529 : 133) ใน เรื่องของเวลานั้น ความสะดวกของประชาชนและหน่วยงานที่จัดก็มีส่วนทำให้สภาพที่จัดและความต้องการของ ประชาชนแตกต่างกันออกไปบ้าง

จากการ เปรียบ เทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน กับตัวแปรด้านต่าง ๆ นั้น ปรากฏว่าผลการวิจัยดังนี้คือ

เพศ จากการ เปรียบ เทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ พบว่า ประชาชน เพศชายและ เพศหญิงจะมีความต้องการด้าน เนื้อหาความรู้วิชาชีพแตกต่างกันอย่างเห็น ได้ชัด ทั้งนี้อาจ เป็น เพราะลักษณะวิชาแต่ละวิชาจะมีความสอดคล้องและ เอื้ออำนวยต่อการ เรียน ของเพศชายและ เพศหญิงไม่ เท่ากัน เป็นต้นว่า วิชาชีพช่างอุตสาหกรรมจำพวกช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง ฯลฯ ลักษณะวิชาจะเหมาะกับ เพศชายมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เดียวกันวิชา ช่างคหกรรมจำพวกตัดเย็บ เสื้อผ้า อาหาร-ขนม ลักษณะวิชาจะเหมาะกับ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ดังนั้น ความต้องการในด้าน เนื้อหาความรู้วิชาชีพของ เพศชายและ เพศหญิง จึงแตกต่างกันอย่าง เห็นได้ชัดในขณะที่ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อายุ จากการ เปรียบ เทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันในเรื่องของหลักสูตร เนื้อหาความรู้ วัน- เวลา และการสำรวจ ความต้องการทั้งนี้ เพราะบุคคลที่มีอายุต่างกันจะมีความพร้อม สภาพส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อม ที่ต่างกัน ใน เรื่องของหลักสูตรและ เวลา (ตารางที่ 35) จะพบว่าความต้องการการศึกษานอก

โรงเรียนด้านอาชีพ จำแนกตามอายุจะแตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็น เพราะบุคคลที่มีอายุมากกว่า จะมองเวลาไม่เหมือนกับคนที่เด็กกว่า เพราะเขายังมีความรับผิดชอบอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งเขาจะต้องจัดสรรเวลาให้ ดังนั้น เวลาของเขาจึงไม่ได้มีไว้สำหรับการเรียนเท่านั้น (ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี 2528 : 33) ในเรื่องเนื้อหาความรู้บุคคลที่มีอายุมากจะมีอาชีพหรือหน้าที่การงานที่มั่นคงแล้ว ซึ่งผิดกับบุคคลที่มีอายุน้อย ดังนั้น คนที่อายุมากมีความมั่นคงในอาชีพแล้วก็จะสนใจในเรื่องใกล้ตัวหรือมุ่งที่จะพัฒนาอาชีพที่ประกอบอยู่แล้วให้ดีขึ้น ซึ่งผิดกับคนที่อายุน้อยที่อาจจะยังไม่ได้ประกอบอาชีพก็จะให้ความสนใจเนื้อหาความรู้แตกต่างกันออกไป เพื่อจะยึดไปประกอบอาชีพในภายหลังหรือศึกษาไปเพื่อที่จะเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพที่ตนคิดว่าจะดีกว่าเดิม ในเรื่องการสำรวจความต้องการจะมีความแตกต่างกันในเรื่องของตัวแปรอายุ คนที่อายุมากหรือเป็นผู้ใหญ่ต้องการให้คนอื่น เห็นความสำคัญและยอมรับความคิดเห็นของเขา เขาต้องการให้คนอื่นมองตนด้วยความนับถือเข้าใจตนเองว่า เป็นคนที่มีความสามารถที่จะกำหนดหนทางชีวิตของตนเอง (โมหัมมัด ฮัจจุลลาเดรี 2517 : 18)

สถานภาพการสมรส จากการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพพบว่าประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันจะมีความต้องการแตกต่างกันในด้านหลักสูตรเนื้อหาความรู้ วิทยาการ วัน-เวลา และการประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคคลที่ยังไม่ได้แต่งงานกับบุคคลที่แต่งงานแล้ว จะมีสภาพแวดล้อมสังคมรอบตัวที่แตกต่างกัน คนที่ยังไม่แต่งงานจะมีความเป็นอิสระในการที่จะทำอะไรตามความสนใจ และความพอใจของตนเองมากกว่า แต่ยังคงอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองหรือมีความเป็นเด็กมากกว่า ในขณะที่คนแต่งงานแล้วจะมีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าแต่ความสนใจเอาใจใส่ต่อภาระหน้าที่ที่มีต่อครอบครัวจะมีมากกว่าคนที่ยังไม่ได้แต่งงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นวลศิริ หงษ์ถาวรภิญโญ (2529 : 123) ที่พบว่านักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อส่วนใหญ่เป็นโสด ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าคนที่มีสถานภาพสมรสเป็นโสดนั้นมีความเป็นอิสระและความพร้อมที่จะทำอะไรได้มากกว่า

จำนวนสมาชิกในครอบครัว จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวนั้นเป็นตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชนในด้านต่าง ๆ

ระดับการศึกษา จากการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความต้องการด้านเนื้อหาความรู้วิชาชีพแตกต่างกันมาก รองลงมาคือ ด้านความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพและแตกต่างกันเล็กน้อยในเรื่องของ

หลักสูตร วิทยาการ วัน-เวลาในการศึกษาและวิธีการสอนวิชาชีพทั้งนี้อาจเนื่องจากบุคคลที่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกันจะประกอบอาชีพที่แตกต่างกันไปตามความรู้ที่ตนมีอยู่ การประกอบอาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนทำให้สภาพความเป็นอยู่ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเวลาว่างแตกต่างกันตามไปด้วย ความต้องการหรือความสนใจที่จะศึกษาวิชาชีพ วิธีการเรียนการสอน ลักษณะวิทยาการ รวมทั้งความคาดหวังที่จะได้จากการศึกษาวิชาชีพ จึงแตกต่างกันไปด้วย

การประกอบอาชีพ จากการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ พบว่าประชาชนที่ครอบครัวประกอบอาชีพแตกต่างกันจะมีความต้องการด้านเนื้อหาความรู้วิชาชีพอย่างเห็นได้ชัด การประกอบอาชีพของครอบครัว เป็นสาเหตุที่ทำให้คนมีความต้องการในวิชาชีพแตกต่างกันไป 2 ลักษณะ คือ ถ้าอาชีพที่ครอบครัวประกอบอยู่ประสบผลสำเร็จทำรายได้สูง มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับของสังคม สมาชิกหรือลูกหลานในครอบครัวก็จะมี ความชื่นชมหรือสนใจจะประกอบอาชีพนั้นตามไปด้วย ทางตรงข้าม ถ้าครอบครัวใดไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ สมาชิกหรือลูกหลานในครอบครัวก็จะหันไปสนใจหรือให้ความสำคัญกับอาชีพหรือวิชาชีพอื่นที่ดีกว่า ซึ่งตรงกับหลักจิตวิทยาที่บุคคลจะมีความต้องการอะไรนั้นขึ้นอยู่กับสภาพของตัวเอง สังคม และสภาพแวดล้อมที่ตนเองอาศัยอยู่ ในขณะเดียวกันจะต้องเป็นผลให้เขาได้รับเกียรติยศ ชื่อเสียง ประสบผลสำเร็จในชีวิตทั้งส่วนตัวและหน้าที่การงาน (ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์ และสุมาลี สังข์ศรี 2528 : 37) และจากความต้องการด้านเนื้อหาความรู้ที่แตกต่างกัน ความคาดหวัง วันเวลา วิธีสอน หลักสูตรและลักษณะวิทยาการก็มีความแตกต่างกันบ้างในบางส่วน

ระยะเวลาที่อยู่ในพื้นที่ จากการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพพบว่า ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ระยะเวลาที่แตกต่างกัน จะมีความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพที่แตกต่างกันน้อยมาก ด้านที่มีความต้องการแตกต่างกันอยู่บ้าง คือ ด้านเนื้อหาความรู้ การศึกษาวิชาชีพ ความต้องการวิทยาการ และความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ

รายได้ของครอบครัว จากผลการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพพบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพที่แตกต่างกันในด้านเนื้อหาความรู้ วิธีการสอน วันเวลา ความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ หลักสูตร และลักษณะของวิทยาการในเรื่องรายได้ของครอบครัวทั้งนี้ สาเหตุที่ทำให้ความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอาจเป็นไปได้ 2 ลักษณะ คือ การที่

ครอบครัวมีรายได้ดีพอกินพอใช้อยู่แล้วก็ เป็นสาเหตุที่ทำให้มีความพร้อมในการที่สมาชิกจะไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านวิชาชีพต่าง ๆ ได้สะดวกมากกว่าครอบครัวที่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่สู้ดี ในขณะที่เดียวกัน ความพร้อมหรือฐานะของครอบครัวที่ได้อยู่แล้วก็อาจจะ เป็นสาเหตุให้สมาชิกหรือคนในครอบครัวไม่เกิดความกระตือรือร้นที่จะไปศึกษาหาความรู้ในด้านวิชาชีพได้เช่นกัน ในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ก็อาจจะมี ความแตกต่างในลักษณะเดียวกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีได้ เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว เป็นบางครอบครัวที่รายได้จากการประกอบอาชีพไม่ได้อยู่แล้วก็พยายามที่จะทำมาหากินโดยไม่ยอมที่จะเสีย เวลาไปทำกิจกรรมอย่างอื่น ในขณะที่บางครอบครัวอาจจะพยายามมองหาหนทางหรือวิธีการที่จะ เปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่ที่ทำให้รายได้ดีขึ้นกว่าอาชีพที่ประกอบอยู่ในปัจจุบัน

ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย จากผลการ เปรียบ เทียบความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพพบว่า ประชาชนที่ดั่งบ้าน เรือนอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกันจะมีความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพที่แตกต่างกันในทุกด้าน นับตั้งแต่หลักสูตร เนื้อหาความรู้ วิทยากร วิธีการสอน วัน - เวลา ความคาดหวัง และความต้องการในด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์งานการศึกษาวิชาชีพ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากสภาพแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้คนมองอะไรหรือสนใจอะไรต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวแตกต่างกันออกไป นอกจากนี้การที่บุคคลจะบอกว่าจะมีความต้องการสิ่งไหนนั้นบางครั้งมิได้ออกมาจากภายใน เพียงอย่างเดียว บุคคลยังจะต้องมองสภาพความ เหมาะสมและความต้องการของชุมชนโดยส่วนรวมด้วย

จึงพอสรุปได้ว่าตัวแปรสำคัญที่นักศึกษานอกโรงเรียนควรคำนึงถึงในการจัดการศึกษาวิชาชีพตามความต้องการของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และสภาพที่อยู่อาศัย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องสภาพและความต้องการการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพของประชาชน เขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกทำให้ผู้วิจัยได้ข้อคิดและมองเห็นแนวทางในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ ซึ่งจะขอนำเสนอแนวคิดที่น่า เป็นไปได้ในรายละเอียดแต่ละด้านดังต่อไปนี้คือ

1. ความต้องการในด้านหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านอาชีพควรจะได้คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายว่า มีอายุอยู่ในช่วงใด ประกอบอาชีพอะไร และอยู่ในชุมชนสภาพเช่นไร เพราะผู้เรียนที่มีสภาพดังกล่าวต่างกันย่อมจะมีความต้องการระยะเวลาเรียนหรือหลักสูตรสั้นยาวที่แตกต่างกันไป ตามความพร้อมและโอกาสที่จะเอื้ออำนวยให้

2. ความต้องการในด้านเนื้อหาความรู้ที่จะศึกษาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ด้านอาชีพ ด้านเนื้อหาความรู้ตามความคิดเห็นของผู้วิจัยคิดว่า เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด เพราะตัวประชาชนเองบางครั้งก็ยังไม่สามารถบอกได้ว่า ตัวเองต้องการจะเรียนวิชาชีพใดไปเพื่อประโยชน์อะไร สิ่งที่นักศึกษานอกโรงเรียนควรจะทำอย่างยิ่งคือ อธิบายให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจสภาพของสังคมว่าเป็นอย่างไร สิ่งที่จะเรียนไปนั้นจะช่วยพัฒนาตนเอง อาชีพและชุมชนได้อย่างไร และทำอย่างไรจะสามารถผสมผสานลักษณะหรือสภาพของบุคคลให้เข้ากับสภาพสังคมได้อย่างกลมกลืนและเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนา

3. ความต้องการในด้านลักษณะของวิทยากรที่จะเป็นผู้สอน สิ่งหนึ่งที่พบจากการวิจัยคือ ประชาชนที่เป็นผู้รับบริการจะไม่ให้ความสำคัญหรือต้องการวิทยากรที่เป็นคนในท้องถิ่นมาก เหมือนกับวิทยากรลักษณะอื่นในขณะที่ยังจัดการศึกษาหรือผู้ให้บริการจะพยายามใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดคุณค่าและประโยชน์มากที่สุด แต่นั่นไม่ใช่ประเด็นสำคัญ เพราะถ้าผู้จัดการศึกษาสามารถพัฒนาวิทยากรที่จะสอนวิชาชีพให้มีคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ประชาชนให้ความสำคัญมากอย่างครบถ้วนแล้ว เรื่องที่วิทยากรจะเป็นคนในท้องถิ่นหรือไม่ก็คงจะไม่เป็นปัญหา

4. ความต้องการด้านวิธีการสอนวิชาชีพ ข้อที่น่าสังเกตคือ วิธีการสอนไม่ได้เป็นความต้องการที่มีความโดดเด่นเฉพาะตัว เพราะบางครั้งยังต้องอาศัยคุณลักษณะอื่นประกอบเป็นต้นว่า วิชาชีพที่เขาต้องการจะเรียนนั้นเป็นวิชาอะไร บางวิชาสอนโดยบรรยายหรืออธิบายก็สามารถนำไปใช้หรือปฏิบัติได้ในขณะที่บางวิชาจะต้องให้ลงมือปฏิบัติ นอกจากนี้บางครั้งผู้รับบริการเองก็มีส่วนทำให้ความต้องการด้านวิธีสอนต่างกัน กล่าวคือ ประชาชนบางคนก็ไม่ชอบที่จะเรียนแบบใกล้ชิดกับวิทยากรในลักษณะตัวต่อตัว ไม่อยากจะลงมือปฏิบัติอยากจะทำดูการสาธิตมากกว่า หรือสภาพส่วนตัวที่ไม่สามารถฝึกงานในสถานประกอบการได้

5. ความต้องการวัน เวลาในการศึกษา จากการที่ได้ไปสัมภาษณ์ประชาชนด้วยตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าสาเหตุที่ทำให้ประชาชนต้องการวัน เวลาที่แตกต่างกัน จากสมณภาพ

ส่วนตัว กล่าวคือ ถ้า เป็นคนทำงานและมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวจะ เลือกวัน เวลา ที่คิดว่าว่างจากภารกิจมากที่สุด ส่วนวัยรุ่นที่ยังอยู่ในความดูแลของผู้ปกครองก็มักจะ เลือก เวลา กลางวันและวันที่ไม่ต้องช่วยผู้ปกครองทำงาน ดังนั้นในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ จะจัดในวัน เวลาใดนั้นนักการศึกษาออกโรงเรียนควรจะดูว่ากลุ่มผู้ที่ จะรับบริการนั้น เป็นใคร

6. ความคาดหวังจากการศึกษาวิชาชีพ เป็นด้านที่ถือได้ว่าเป็นผลชดเชยได้มาจาก ความต้องการในด้านหลักสูตรและ เนื้อหาความรู้ เพราะโดยธรรมชาติของคนโดยทั่วไปก่อนที่เรา จะตัดสินใจเรียนอะไร เราย่อมจะรู้ตัวของเราเองว่าจะเรียนไปเพื่ออะไรในด้านของผู้จัดการ ศึกษา นั้น เรื่องความคาดหวังจะมีประโยชน์ในส่วนที่ว่าเราควรจัด เนื้อหาความรู้ให้ละเอียด และลึกซึ้งหรือเพียงแต่ผิวเผิน เพียงเพื่อรู้นั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้รับบริการจะเรียนไปเพื่อประกอบอาชีพ หรือเรียนไปเพื่อให้รู้ไว้เท่านั้น

7. ความต้องการการศึกษาวชิชาชีพด้านอื่น ๆ ในส่วนนี้นั้นเป็นส่วนประกอบที่จะช่วย ให้การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะผู้วิจัย เห็นว่า การ สำรองความต้องการการประชาสัมพันธ์ และการแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริม ให้การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพประสบผลสำเร็จได้อย่างดียิ่ง ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้ใหญ่ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกโรงเรียนจะมีลักษณะ เฉพาะที่แตกต่างกันไปตาม สภาพส่วนบุคคลและสังคม ที่ผู้วิจัย เห็นว่า ควรสำรองความต้องการ เป็นการมองเห็นความสำคัญ และให้ เกิดประชาชนได้มีส่วนร่วม การประชาสัมพันธ์เป็นการสร้างแรงจูงใจและการกระจายข่าวสาร ให้ทั่วถึง เพื่อให้โอกาสผู้ที่ จะมารับบริการอย่าง เท่าเทียมกัน ในขณะที่การแนะแนวจะช่วยสานต่อ การให้การศึกษาวชิชาชีพแก่ประชาชนไปแล้ว เพื่อให้ประชาชนมองเห็นหนทางที่จะนำความรู้ไปใช้ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและท้องถิ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาวิจัย เพื่อหารูปแบบในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพให้ บรรลุผลสมบูรณ์นับตั้งแต่มองเห็นประโยชน์ เข้าร่วมกิจกรรม มองเห็นช่องทาง ประสบผลสำเร็จ ในการประกอบอาชีพจากวิชาชีพที่เรียนไป

2. ควรจะทำการศึกษาวชิชาชีพที่จะดึงประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจ

ความต้องการของตนเองและสังคม การประชาสัมพันธ์ และแนะแนวงานการศึกษานอกโรงเรียน ด้านอาชีพ เพื่อประชาชนจะสามารถพัฒนาวิชาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นในแต่ละสังคม

3. ควรศึกษาสภาพและความต้องการกลุ่มคนที่อพยพมาจากต่างถิ่น ซึ่งเข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อจัดการศึกษาให้กับบุคคลดังกล่าวได้พัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่กำลังพัฒนา